Беш йилликни муддатидан илгари бажарайлик!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 48 (5141).

7 МАРТ ПАЙШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

⊙ 11-«ВИСОТСТРОЙ» трестига қарашли биринчи қурилиш бошқармаси коллективи пойтахтнинг парадлар аллеясида революция доҳийси Владимир Ильич Лениннинг улкан ёдгорлик ҳайкалини ўрнатишга киришди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига ўрнатилаётган ёдгорликнинг умумий баландлиги 30 метр, ҳайкалнинг баландлиги эса 13 метр бўлади. Суратда: (чапдан) мастер Борис Кунаров, монтажчилар бригадаси бошлиғи Павел Попов ва участка прорабн Осим Алихўжаевлар ёдгорлик лойиҳасини муҳокама қилмоқдалар.

Ш. Ибрагимов фотоси. (ЎзТАГ).

ДОН ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

Тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йили бошида республикалар, область ва районлар саноат корхоналари, колхоз ва совхозлар ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Улар бу билан КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига қарата чиқарган Мурожаатига амалий иш билан жавоб беришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Пахтакорлар, чорвадорлар, сабзавотчилар қатори областимиз ғаллакорлари ҳам Ватанимиз дон-омборини тўлдиришга муносиб ҳисса қўшиш, коммунизм мўл-кўлчилигини вужудга келтиришда ғайрат ва шижоат кўрсатиб, ишлашни дилларига жо қилиб, янги режаларни туздилар ва уни амалга ошириш учун шу кунларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг республикада ғалла етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги қарорига амалий иш билан жавоб беришга қарор қилган меҳнатсевар ғаллакорларимиз бу йил дон, шоли, маккажўхори дони етиштиришни ўтган йилдагиларга қараганда бирмунча кўпайтиришни мўлжалламоқдалар.

Беш йилликнинг учинчи йилида областимизда 157 минг 500 тонна дон, 46 минг 900 тонна шоли, 26 минг 600 тонна маккажўхори дони етиштирилди. Шуни алоҳида қайд қилиш кераки, ғаллакорлар зўр ғайрат ва фидокорона меҳнат қилиб бир йилда яъни 1972 йилдагига нисбатан ялпи дон миқдорини 39 процентга кўпайтирдилар. Маккажўхори донн етиштиришни 2,3 марта ошириб, унинг ҳосилдорлигини гектарига 17 центнерданга кўпайтирдилар.

Бу шуни яққол кўрсатадики, областимиз колхоз ва совхозларида барча майдонларда, айниқса суғориладиган ерларда ғалла, шоли ва маккажўхори донини кескин кўпайтириш учун барча имкониятлар бор. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари бу соҳада юқори кўрсаткичларга эришаётган илғор хўжаликлар тажрибасини кенг оммалаштиришлари, уларнинг ердан, сувдан ва минерал ўғитлардан оқилона фойдаланиш йўлидаги иш тажрибаларини барча хўжаликларга татбиқ этишлари, шу йўл билан областимизда ялпи дон ҳосилини кўпайтириш тадбирларини амалга оширишлари керак.

Беш йилликнинг аниқловчи йили бўлган 1974 йилда ғаллакорларимиз олдида янада улуғвор вазифалар турибди. Улар дон етиштиришни 215.000 тоннага, шу жумладан шолини 47500 тоннага, маккажўхори донини 73000 тоннага кўтаришлари керак. Бунинг учун область қишлоқ хўжалик бошқармаси, пахтачилик совхозлари ҳамда «Ташсадвинсовхоз» трестлари, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари бу белгиланган топшириқларни шараф билан бажариш ҳар бир ғаллакорнинг жанговар вазифаси эканлигини, бунинг учун ғаллакорлар ўртасида социалистик мусобақани кенг ривожлантириш зарурлигини унутмасликлари керак. Колхоз ва совхозлардаги бригадалар конкрет тадбирлар белгилашлари, зиммаларидаги социалистик мажбуриятни бажариш учун қандай иш қилишларини яхши билишлари даркор. Областимизда суғориладиган ерларда ғалла экиб, донни кўпайтириш вазифаси муҳим вазифалардан эканлиги, бунда асосан маккажўхори дони, шоли, бошоқли экинлар ҳосилдорлигини ошириш муҳим омиллардан эканлигини ўз олдимизга асосий вазифа қилиб қўйишимиз зарур.

Суғориладиган ерларда ғаллачиликни ривожлантириш асосий вазифа қилиб қўйилаётган экан, бу силос учун экиладиган маккажўхори майдонларини ҳам қисқартириш керак деган сўз эмас. Бунинг учун маккажўхорини бошқа экинлар орасига экиш, эртаги экинлар ўрнига такрорий маккажўхори экиш йўли билан чорвачилик учун етарли миқдорда силос ва озуқа тайёрлаш йўлларини қидириб топиш лозим. Бу ғаллакорлар билан бирга чорвадорларимизнинг ҳам асосий вазифасидир. Суғориладиган ерларга экилган арпа, буғдой ва бошқа эртаги экинларни йиғиштириб олишни июнь ойининг охирига қолмай туғаллаш, улар ўрнига экиладиган маккажўхорини 10 июлдан кечикмай экиб олишга эришиш зарур.

Ғалладан мўл ҳосил олишда минерал ўғитдан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш алоҳида аҳамиятга эга. Партия ва ҳукуматимиз ғаллакорларни минерал ўғит билан таъминлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Ҳозирги пайтда кўплаб азот, фосфор, калий ўғитлари олинмоқдаки, агар ана шу минерал ўғитлар исроф қилинмай, ғаллазорларга ўз вақтида, белгиланган миқдорда сепилса белгиланган натижага албатта эришилади.

Деҳқонларимиз уруғ сара бўлмаса, ҳосилдорликни ошириб бўлмаслигини яхши биладилар. Бу масала ғаллачиликда алоҳида аҳамият касб этади. Адирларга сепилаётган буғдой, арпа ва бошқа экинлар уруғининг сараланишига эришмай, бунинг учун ҳар бир колхозда ва совхозда уруғчилик бригадалари ташкил этмай туриб, умуман сара уруғчиликни ташкил этиб бўлмайди.

Ғалладан мўл ҳосил олаётган хўжаликларнинг тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, улар техникадан, ишчи кучларидан минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш билан бирга уруғчиликни ҳам яхшилашга чинакамига алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу соҳадаги ҳамма тадбирларни ўз вақтида ҳаётга татбиқ этиш ғаллакорлар олдидаги жанговар ишлардан биридир.

Бу йил областимиз ғаллакорлари катта перспектив планларни мўлжалладилар.

Ғаллакорларимиз олдида шу кунларда амалга оширилиши зарур бўлган ишлар жуда кўп. Кузги ғалла майдонларини ўғитлаш, ерлар етилиши билан экинларни бороналаш, баҳори ғалла экишга тайёргарлик ишларини яқин кунларда тугаллаш зарур. Бу йил қиш чўзилиб, баҳори ғалла экиш учун қулай шароит вужудга келмаётир. Ноқулай об-ҳаво шароити туфайли баҳори дон экиш соҳасидаги кечикишнинг олдини олиш учун барча техника ва уруғлик фондини тахт қилиб қўйилсагина, баҳор ҳавоси жўнашиб кетиши билан адирларда дон экиш ишларини кучайтириб юбориш имконияти туғилади.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ҳамда қишлоқ хўжалик органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари кўклам ғалла экишига тайёргарлик ишларини яна бир кўздан кечириб, бу соҳадаги камчиликларни тезда тугаллаш тадбирларини кўришлари лозим. Ғаллачилик хўжаликларида комсомол ва ёшлар алоҳида ғайрат кўрсатишлари зарур.

Областимизда ғаллачиликни ривожлантириш, дон ҳосилини кўпайтириш учун бизда барча имконият бор. Ана шу имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланайлик; партия ва ҳукуматимизнинг ғаллачиликни ривожлантириш юзасидан олдимизга қўйган улуғвор вазифаларини шараф билан бажариш учун меҳнатимизни, билим ва маҳоратимизни аямай курашайлик.

⊙ ЛЕНИН орденли Тошкент электротехника заводида меҳнат ветеранларини эъзозлаш анъанага айланиб бормоқда. Завод дирекцияси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилоти «Корхона меҳнат ветерани» номини таъсис этган. Бу шарафли номга биринчи бўлиб завод ишга тушган кунидан бошлаб баракали меҳнат қилаётган кекса ишчилар сазовор бўлишди. Суратда: В. Мушкарев корхонада 1941 йилдан бери ишлаб келаётган М. Горбанга «Корхона меҳнат ветерани» кўкрак нишонини топширмоқда.

Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Кремлда 5 март куни Н. В. Подгорний раислигида СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Украина ССР меҳнаткашлар депутатлари советларининг ерни сақлаш ва ундан рационал равишда фойдаланиш борасидаги иш тажрибалари масаласи кун тартибидаги биринчи масала бўлди. Украина ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. С. Грушецкий ахборот берди.

СССР Олий Совети Президиуми Украина ССР меҳнаткашлар Советлари депутатларининг янги ер ресурсларини қишлоқ хўжалик оборотига киритиш, ер тўғрисидаги қонунларга риоя қилиниши устидан контролликни кучайтириш, Донецк областидаги Ивано-польский қишлоқ советининг ва Красноторский посёлка советининг ташаббусини кенг ёйиш йўлида иш тажрибасини маъқуллади.

Президиум социалистик мулкни муҳофаза қилишга доир қонунларга риоя қилиниши тўғрисида СССР бош прокурори Р. А. Руденко, СССР Олий суди раиси Л. Н. Смирнов, СССР ички ишлар министри Н. А. Щелков ва СССР Юстиция министри В. И. Теребиловнинг докладларини тинглади.

СССР Олий Совети Президиуми, СССР Олий Совети делегацияларининг бир қанча мамлакатларга қилган сафарлари якунини кўриб чиқди.

СССР Олий Совети Президиуми бориб келган делегациялар фаолиятини маъқуллади.

МЕҲНАТДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИДАН

Кеча хабар қилинганидек область қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойи бўлиб ўтди. Унда область ижроия комитетининг раиси ўртоқ С. А. Асомов «КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорларини бажариш юзасидан область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг беш йилликнинг тўртинчи йилидаги вазифалари ҳақида» доклад қилди.

— Беш йилликнинг учинчи йилида, — деди нотиқ ўз докладида, — колхозчилар, совхоз ишчилари, мутахассисларининг фидокорона меҳнати ва партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг ташкилотчилиги туфайли план ва социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилди. Область колхоз ва совхозлари давлатга 417 минг тонна пахта сотдилар. Бу давлат планида кўзда тутилганидан 72 минг тонна ва 1972 йилдагидан 15 минг тонна кўпдир.

Кўпгина хўжаликлар пахтачиликда юқори кўрсаткичларга эришдилар. Масалан, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози гектаридан 43,2 центнердан, Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин номли, «Заря коммунизма», «Москва», Ҳамза номли колхозлар, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози гектаридан 39—40 центнердан ҳосил олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг пахтачиликка мунтазам эътибори, ғамхўрлиги ва давлатимиз томонидан колхоз ҳамда совхозларга кўрсатилаётган моддий-техника ёрдамининг ҳар томонлама ўсиб бориши пахтачиликнинг гуркираб ўсишида муҳим роль ўйнади.

Пахта етиштиришда механизация кўпроқ жорий қилина бошлади. Ғўзага ишлов бериш, йиғим-терим ва бошқа анчагина ишлар машиналар зиммасига юкланди.

Ўтган йили Қуйи Чирчиқ райони хўжаликлари машиналар билан ҳосилнинг 87 процентини, юқоричирчиқликлар — 79, бўкаликлар — 74 процентини териб олдилар. Область хўжаликларида 295 минг тоннадан кўпроқ пахта пўлат бункерлардан тўкилди. Айниқса, Қуйи Чирчиқ районидаги Ҳамза номли, Киров номли, «Победа», Энгельс номли колхозлар, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», «Ленинский путь» колхозлари, Бўка районидаги Ҳамза номли, «Октябрь 40 йиллиги», Тимирязев номли колхозларда механизациядан унумли фойдаланилди.

Ўтган йили 400 дан кўпроқ механизаторнинг ҳар бири мавсумда 100—150 тоннадан пахта теришга эришди. Турсуной Охунова, Сервер Усейнов, Қидирбой Мавлонов каби илғорлар эса терим агрегатлари ёрдамида 250—300 тоннадан пахта териб олдилар. Пахтачиликни ривожлантиришдаги ютуқлари учун 1433 пахтакор ҳукумат мукофотлари билан тақдирланди. Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи Саид Ибрагимов ва Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Маҳмуд Исматовлар эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлдилар.

Нотиқ ўз докладн давомида лубкорлар меҳнати якунига тўхталиб, уларнинг йилдан-йилга катта ютуқларни қўлга киритаётганликларини баён қилди. Область лубкорлари ўтган йили каноп тайёрлаш планини муваффақиятли бажардилар. Давлатга 272,2 минг тонна каноп толаси сотилди. Ҳар гектар майдондан 1972 йилда 152 центнердан ҳосил олинган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 162,8 центнерни ташкил этди. Область ғаллакорлари ҳал қилувчи йилда айниқса самарали ишладилар. Колхоз ва совхозлар давлатга 157,5 минг тонна дон етиштириб бердилар. Бу пландагидан 24 минг тонна, 1972 йилдагидан эса 43 минг тонна кўп, демакдир. Давлатга дон сотиш 1970 йилдагига нисбатан икки баравар ўсди.

Шоликорликни ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. 1973 йилда 47 минг тонна шоли етиштирилди ёки давлатга пландан ташқари 9 минг тонна шоли сотилди. Шоли ҳосилдорлиги 1970 йилга нисбатан гектар бошига 9,2 центнерга ортди. Бу тармоқни ривожлантиришда Юқори Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози, Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк», «Полярная звезда» колхозларининг азамат шоликорлари намуна кўрсатдилар.

Областда аҳоли сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Бу эса кўплаб сабзавот, картошка, мева ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни талаб этади. Докладчи ўтган йили область колхоз ва совхозларида 271 минг тонна сабзавот етиштирилганлиги, кейинги икки йил ичида гектар бошига ҳосилдорлик 22 центнерга кўпайганлигини маълум қилди. Сабзавот етиштиришда Бўстонлиқ, Калинин районининг меҳнаткашлари самарали ишламоқдалар. Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз сабзавоткорлари ўтган йили гектаридан 351 центнердан ҳосил олишга эришдилар. Калинин райони хўжаликлари эса 114 минг тонна сабзавот тортиқ қилдилар.

Картошка етиштириш борасидаги ютуқлар ҳам диққатга сазовордир. Уч йил ичида картошка етиштириш 9 минг тоннага кўпайди ва 50,5 минг тоннани ташкил этди.

Чорвачилик область қишлоқ хўжалик тараққиётининг асосий тармоқларидан ҳисобланади. Ўтган йили қорамол ва парранда барча турларининг сони ортди, маҳсулдорлиги ошди. Давлатга пландан ташқари 3200 тонна гўшт, 13 минг тонна сут, 15 миллион дона тухум, 287 минг тонна жун сотилди.

(Давоми 2-бетда)

БАЙРАМИНГИЗ БИЛАН ҚУТЛАЙМИЗ

Турсуной Охунова, Лидия Казанцева, Чиннихол Худоёрова, Альбина Девятова... Ўзбекистондаги бошқа минг-минглаб меҳнаткаш хотин-қизларнинг номлари, умум халқ социалистик мусобақасининг чинакам пешқадамлари бўлган аёлларнинг номлари республика йилномасига олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилган.

Шавкатли совет ватанпарварлари бўлган бу аёлларни бутун Ўзбекистон меҳнат аҳли халқаро хотин-қизлар куни байрами кириб келаётганлиги билан қизғин ва самимий табриклайди. А. Навоий номли давлат Академик Катта театрида 6 март куни байрам шарафига табрик сўзлари янгради. Бу ерда тарихий санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Президиумдан атоқли хотин-қизлар жой оладилар. Улар билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, М. Т. Турсунов ўтирибдилар.

Йиғилишни Ленин район ижроия комитетининг раиси С. У. Султонова очди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитети Сиёсий Бюроси Фахрий президиумга узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида сайланади.

Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Е. Ёқубжонова, «Ташсельмаш» заводининг токар-расточниги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. В. Ефремов, Тошкент медицина институтининг ректори профессор У. О. Орипов, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг студенти Л. Хатамова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Т. Азизов йиғилиш қатнашчиларига қарата нутқ сўзладилар. Улар хотин-қизлар тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётганлиги учун жонажон партияга қизғин ташаккур изҳор этиб аёлларга меҳнатда ва шахсий ҳаётларида янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар. В. И. Ленин номли Тошкент олий умум қўшин командирлари билим юртининг курсанти Д. А. Мажидов хотин-қизларни туркистонлик жангчилар номидан муборакбод этди. Мактабларнинг ўқувчилари ва болалар боғчаларининг тарбияланувчилари ўз бувилари, оналари ва опаларини, кекса авлоднинг барча вакилларини байрам билан табрикладилар.

(ЎзТАГ).

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний 5 мартда Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга Ленин ордени топширилди.

Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон ССР 1973 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида пахта етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан олинган мажбуриятларни бажаришда эришган муваффақиятлари учун шу юксак мукофот билан тақдирланди.

Самарали жамоат, сиёсий фаолияти учун ҳамда туғилган кунига етмиш беш йил тўлиши муносабати билан Ю. И. Палецкисга Халқлар дўстлиги ордени топширилди.

Н. В. Подгорний мукофотланганларни самимий табриклади. Уларга сиҳат-саломатлик ва янги ижодий муваффақиятлар, шахсий ҳаётларида бахт-саодат тилади.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ АҚШ ЭЛЧИСИ У. СТЕССЕННИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 5 мартда Кремлда АҚШнинг СССРдаги янги элчиси У. Стессенни қабул қилди. Элчи Л. И. Брежневга АҚШ президенти Р. Никсоннинг шахсий мактубини топширди.

Конструктив характерда ўтган суҳбат вақтида Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатларга доир масалалар ва ҳар икки мамлакат ўртасида тузилган битимлар ҳамда келишувга мувофиқ бу муносабатларни янада ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди. Баъзи халқаро проблемаларга ҳам тўхтаб ўтилди.

ДЎСТЛИК, ҚАРДОШЛИК, БИРЛИК

«Хуш келибсиз! — дейди Куба» номли рангли тўла метражли ҳужжатли фильм шу кунларда бўлиб ўтган воқеага бағишланган бўлса ҳам, лекин уни ҳозирдаёқ тарихий воқеа деб ҳақли равишда айтиш мумкин. Ҳужжатли фильмлар марказий студиясининг бу янги фильмида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Куба Республикасига қилган расмий дўстона визити ҳақида ҳикоя қилинади. Бу фильм 5 март куни Москвадаги «Октябрь» кинотеатрида биринчи марта намойиш қилинди.

Куба Коммунистик партияси ва республика ҳукумати раҳбарлари, қардош мамлакатнинг барча меҳнаткашлари Леонид Ильич Брежневни қардошларча самимий руҳда қабул қилганликлари фильмда ёрқин публицистик шаклда тасвирланган. Картинада ўртоқ Л. И. Брежневнинг Куба Компартияси Марказий Комитети биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро билан, республиканинг бошқа раҳбарлари билан суҳбатлари, Гаванада Хосе Марти номидаги революция майдонида бўлиб ўтган дўстлик оммавий митинги, Сантьяго-де-Кубада умумхалқ учрашуви, В. И. Ленин номли мактаб-интернатнинг очилиш маросими, Совет-Куба декларациясининг имзоланиши ва шу тарихий визит чоғидаги бошқа унутилмас воқеалар кўрсатилади.

(ТАСС).

МЕҲНАТДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

(Боши 1-бетда).

Область чорвадорлари Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини олишга муваффақ бўлдилар. Оққўрғон, Оржоникидзе районлари ҳам мамлакат ҳамда республика мусобақаларида ғолиб чиқиб, қизил байроқлар билан тақдирландилар. 60 дан кўпроқ колхоз ва совхоз, чорвачилик фермалари Қизил байроқлар, фахрий ёрлиқлар ва дипломлар билан мукофотландилар. Чорвадорлардан 279 нафарига эса юксак ҳукумат мукофотлари топширилди.

Бутуниттифоқ чорвадорлар мусобақаси кўпгина илғорларни намоён қилди. 4-«Чиноз» наслчилик совхози сут соғувчиси Екатерина Шереметьева ҳар бир сигирдан 6012 килограммдан, Оржоникидзе районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози сут соғувчиси Мунаввара Исҳоқова ҳар бир сигирдан 5810 килограммдан, шу колхоз соғувчиси Қутби Файзиева 5200 килограммдан, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз сут соғувчиси Мария Ким 5202 килограммдан, шу райондаги «Политотдел» колхози сут соғувчиси Мария Симонова 4500 килограммдан сут соғиб олдилар.

Пискент районидаги Калинин номли колхознинг чўпонлари Карим Осанов ва Каримберди Сайдалиевлар ҳар 100 совлиқдан 143 тадан қўзи олишга муваффақ бўлдилар. Юқори Чирчиқ районидаги Жамбул номли совхознинг Абитбек Отбоев, Энгельс номли колхоздан Риза Мутдабоев каби чўпонлар эса ҳар юз совлиқдан 126—129 тадан насл олишга эришдилар.

Ютуқлар янги зафарларга чорлайди. Бу йил область меҳнаткашлари зиммасида янада улкан режаларни амалга оширишлари керак. Давлатга белгиловчи йилда 420 минг тонна пахта, 215 минг тонна дон, шу жумладан 47,5 минг тонна шоли, 73 минг тонна маккажўхори дони, 293 минг тонна сабзавот, 81 минг тонна картошка, 67,5 минг тонна мева, 70 минг тонна узум, 30,7 минг тонна гўшт, 119,3 минг тонна сут ва 176,3 миллион дона тухум етиштириб берилади. Колхоз ва совхозлар бунинг учун барча имкониятларга эга. Ерлардан унумли фойдаланиш, маҳаллий ва минерал ўғитлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилиш, суғориладиган ва адр ерлар структурасини яхшилаб бориш, алмашлаб экишни кенг жорий қилишгина бу режалар бажарилишини таъминлайди.

Областда 232 минг гектар майдонда алмашлаб экишни жорий қилиш учун 1002 та лойиҳа ишлаб чиқилган. Кўпгина колхоз ва совхозлар ана шу лойиҳалар асосида экин майдонлари структурасини планли равишда такомиллаштириб бормоқдалар. Натижада кўпгина майдонларда беда турғунлиги сезиларли даражада кўпайди, алмашлаб экишга кенг имконият яратди.

Беш йилликнинг уч йили давомида 14 минг гектардан кўпроқ янги ер ўзлаштирилди. 19 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди, 12 минг гектар майдон капитал планировкадан чиқарилди. Тупроқни эрозиядан сақлаш, ердан унумли ва самарали фойдаланиш бўйича кўп тадбирлар ишга солинди.

Бу йилнинг ўзида областимизда 6,3 минг гектар янги суғориладиган ер фойдаланишга топширилиши, 3,8 минг гектар ернинг сув билан таъминланишини, 9,5 минг гектар майдоннинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, 1,5 минг гектар майдоннинг капитал планировкасини тартибга келтириш лозим. 1974 йилда камида 3100 гектар янги ўзлаштириладиган ердан алмашлаб экиш майдонлари сифатида фойдаланилиши керак.

Пахтачиликка механизацияни кенг жорий қилиб, бу тармоқдаги меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини пасайтириш ҳамон асосий масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Бунга, албатта, техника прогрессини ҳар томонлама жадаллаштириш орқали эришилади. Бу йил камида 300 минг тонна пахта машиналар ёрдамида териб олиниши керак. Бунинг учун механик-подбор агрегатларидан ва кўсак узиш машиналаридан кенг фойдаланиш зарур.

Дон етиштиришни кўпайтириш ҳамон қишлоқ хўжалигининг асосий масаласи бўлиб келмоқда. Область ғаллакорлари дон етиштиришни бу йил 1973 йилга нисбатан 58 минг тоннага кўпайтиришни мўлжаллаяптилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «1974 йилда республикада дон етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорида шоликорликни янада ривожлантиришга катта эътибор берилади. Областда кейинги йиллар ичида шоли етиштиришни кўпайтириш бўйича маълум ишлар қилинди. Яна бир ихтисослашган шоликорлик хўжалиги — Қуйи Чирчиқ районидаги Калинин номли совхоз ташкил этилди. Ишлаб чиқаришни ихтисослаш ва концентрациялаш туфайли хўжалик ва бригадалар сони бир мунча қисқарди. Ҳозирги пайтда шоликорлик билан 164 бригада, (яъни 1972 йилга нисбатан учдан бир баравар кам) шуғулланмоқда. Аммо, шоликорликда агротехника қоидаларига риоя қилмаслик туфайли кўпгина хўжаликлар шолидан паст ҳосил олмоқдалар. Илғорлар тажрибасига таянган ҳолда ҳар бир бригада, ҳар бир хўжаликда гектаридан камида 55—60 центнердан шоли олишга эришиш керак.

Маккажўхори дони етиштиришни 1973 йилдагига нисбатан уч баравар ошириш зарур. Бу вазифанинг уддасидан чиқиш учун экин майдонларини тартибга келтириш лозим. Буни, айниқса, Оққўрғон, Оҳангарон, Қуйи Чирчиқ, Пискент, Урта Чирчиқ, Чиноз, Янгийўл ва бошқа районларнинг айрим хўжаликлари эътиборларида тутишлари керак, чунки бу хўжаликлар ўтган йили маккажўхорини етарли экмаганлар.

Маккажўхори дони етиштиришни кўпайтиришда комсомол-ёшлар бригадалари ҳал қилувчи роль ўйнади. Ўтган йилги хатоларни ҳисобга олган ҳолда бригада бошлиқлари составини яна бир қараб чиқиш ва тасдиқлаш, уларга етарли куч ва техника бириктиш, бригадаларни минерал ўғитлар билан таъминлаш керак. Қисқача айтганда, бу йил ҳар бир бригада гектаридан камида 70—80 центнердан дон етиштириш керак.

Адр ерларда дон етиштиришни кўпайтириш борасида анчагина резервларга эгамиз. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида гектаридан 12—14 центнердан бошоқли дон етиштираётган колхоз ва совхозлар тажрибаси бундан далолат бермоқда. Шунга қарамасдан кўпгина хўжаликлар адир ерларда паст ҳосил етиштирмоқдалар.

Ҳосилдорликни ошириш учун агротехника даражасини юксалтириш, ерни ўз муддатида ва сифатли равишда шудгорлаш, кўкламги бороналаш ишларини амалга ошириш, барча хўжаликларда уруғчилик бўйича давлат тартибини ўрнатиш, минерал ўғитлардан фойдаланишни кўпайтириш ҳам керак бўлади. Бу йил гектаридан 12 центнердан кам ҳосил олган, ўғитлар билан тўла таъминланган адрлар зонасида 15 центнердан, суғориладиган ерларда 40—45 центнердан кам ҳосил олган биронта хўжалик бўлмаслиги керак.

Картошка, мева ва сабзавот маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар белгилаш лозим. Ўтган йили ҳосилдорлик пастлиги натижасида Оржоникидзе райони хўжаликлари сабзавот етиштириш уч йиллик планини уддалай олмай, 27,7 минг, янгийўлликлар 14 минг, ўрта чирчиқликлар 28 минг, бекободликлар 5 минг ва оҳангаронликлар 1,8 минг тонна кам маҳсулот бердилар. Область бўйича уч йилда картошка 49,4 минг, мева-сабзавот 22,9 минг ва узум 38,3 минг тонна кам етиштирилди.

1974—1975 йилларда сабзавот, картошка, мева ва узум етиштиришни кўпайтириш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилди ҳамда тасдиқланди. Бу тадбирларга кўра, сабзавотчилик ва картошкачиликни аста-секин ихтисослаш амалга оширилади. Боғ ва узумзорларни реконструкция қилишни асоссиз равишда камайтириб юборишга барҳам берилади. Мева боғлари эса кўпайтирилади.

Кейинги йиллар ичида чорвачиликни ривожлантиришда сезиларли ютуқлар қўлга киритилди. Чорвачилик саноат асосида қайта ташкил этилмоқда. Яқин вақтлар ичида йилига 72 минг чўчқа боқиладиган Сергели комплекси ишга туширилади. Оҳангарон районида 10 минг бош бузоқ ва 108 минг бош чўчқани бўрдоқига боқиш учун комплекслар қурилиши жадал давом эттирилмоқда.

1977 йилга бориб 59 та сут комплекси фойдаланишга топширилади. 1974—1975 йилларда шулардан 45 таси ишга туширилади, улар ҳисобига сут етиштириш 22 минг тоннага кўпаяди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентда бўлиб ўтган пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилишидаги нутқида Ўзбекистон эҳтиёжини тўла қондира оладиган даражада чорвачилик маҳсулотлари етиштириш вазифасини қўйди.

Келгусида колхоз ва совхозларда гўшт етиштириш —2,4 баравар, сут — 2 баравар ,тухум— 3,6 баравар кўпайиши керак. Бу йилнинг ўзида 1973 йилга нисбатан колхоз ва совхозларда гўшт етиштириш 12,4 процентга, сут 19,5 процентга, тухум 23,3 процентга, жун 7,2 процентга ортиши лозим. Бу катта ва масъулиятли вазифадир. Бунга бутун областдаги колхоз ва совхозларда чорвачилик соҳасида раҳбарлик даражасини яхшилаш, ана шу вазифа учун барча куч ва резервларни сафарбар этиш лозим.

Чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш учун резервлар мавжуд. Областдаги 31 хўжаликнинг ҳар бирида 100 бошдан сигир бўлган майда фермалар борки, улар илғор технологияни, кўп меҳнат талаб қиладиган жараёнларга механизацияни жорий этишга тўсқинлик бермоқда.

Ўтган йили колхоз ва совхозларда ҳар бош сигирдан ўртача 2513 килограммдан сут соғиб олинган бир пайтда, 109 хўжаликда ҳар бир сигирдан 2,5 минг килограммдан, 33 хўжаликда эса 2 минг килограммдан камроқ сут соғиб олинди. Пискент районидаги Охунбобоев номли колхозда ҳар бош сигирдан 1393 килограммдан, Бекобод районидаги «Ленинград» совхозида 1347 килограммдан, Оҳангарон районидаги «Олмалиқ» совхозида 1367 килограммдан, «Бўстонлиқ» совхозида эса 1391 килограммдан сут соғилди.

Хўжаликларда чорвачиликни концентрациялаш ишларини кучайтириш керак. Сут-товар фермаларини йириклаштириш тадбирларини амалга ошириш ва 1975 йилда шунга эришиш лозимки, токи 200 бошдан кам қорамоли бўлган ва ҳар бир сигирдан 2700 килограммдан кам сут соғиб олган биронта хўжалик бўлмасин.

Ўтган йили Чиноз, Янгийўл, Оржоникидзе, Бўстонлиқ, Юқори Чирчиқ ва Бекобод районларининг колхоз ва совхозлари гўшт етиштириш, Оҳангарон райони хўжаликлари эса сут етиштириш планларини бажара олмадилар. Юқори Чирчиқ районининг колхоз ва совхозлари гўштга топшириладиган қорамолнинг ўртача тирик вазнини 1972 йилга нисбатан пасайтириб юбордилар. Областнинг кўпгина хўжаликларида ички хўжалик эҳтиёжлари учун истеъмол қилинаётган қорамоллар яхши семиртирилмай топшириб юборилмоқда. Масалан, ўтган йили Бўстонлиқ районида гўштга топширилган бир бош қорамолнинг тирик вазни 327 килограммни ташкил этган бўлса, хўжаликнинг ўзида эҳтиёж учун топширилган қорамолнинг вазни 127 килограммни ташкил этган. Оржоникидзе, Янгийўл районларида ҳам бундай камчиликларга йўл қўйилган.

Худди шундай кўнгилсиз аҳволни бошқа районларда ҳам кўриш мумкин. Натижада ички хўжалик эҳтиёжлари учун топширилган бир бош қорамолнинг тирик вазни давлатва гўштга топширилган молнинг вазнидан икки баравар кам бўлмоқда. Ўтган йили худди шунинг ўзидан областда 2,3 минг тоннадан ортиқроқ гўшт кам топширилди.

Бу йил сут етиштириш борасида янада дадилроқ одим ташлаш керак. Ҳар бир сигирдан энг камида 2750 килограммдан сут соғиб олиш, гўштга топшириладиган қорамолнинг ўртача тирик вазнини 400 килограммга етказиш, чўчқанинг тирик вазнини 115 килограммга, қўй вазнини 50 килограммга етказиш, ҳар бир товуқдан камида 178 донадан тухум олиш зарур.

Чорвадорлар келажакда наслчилик ишларини яхшилаш борасида кўп меҳнат қилишлари керак. Область хўжаликларида зотли, сермаҳсул моллар етиштириш учун барча имкониятлар бор. Айниқса, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш алоҳида аҳамиятга эга. Кейинги йиллардаги кузатиш кўпгина хўжаликларда тайёрланган ем-хашак базаси чорвачилик эҳтиёжини қондираётганлигини кўрсатди. Лекин, бу ютуқлар билан чегараланиб қолмасдан турли озуқалар, витаминли тўйимликлар тайёрлашни йўлга қўйиш керак бўлади. Барча хўжаликларда озуқа цехлари бўлиши ва ем-хашакдан самарали фойдаланишга эришиш зарур.

Сўнгги йиллар ичида областда қишлоқ қурилиши кенг қулоч ёйди. Беш йилликнинг уч йили давомида қишлоқ хўжалигига ажратилган капитал маблағлар ҳажми 443 миллион сўмни ташкил этди, ёки ўтган йилдагига нисбатан 40 процент ошди. Қишлоқ меҳнаткашлари кўплаб турар-жой, мактаб, мактабгача болалар муассасалари, кинотеатрлар ва клубларга эга бўлдилар. Йирик сув хўжалиги объектлари, чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикалари, теплица комбинатлари ва бошқа ишлаб чиқариш объектлари қурилди ва қурилмоқда.

Лекин, капитал маблағлардан фойдаланиш борасида баъзи камчиликлар бор. Кўпгина колхоз ва совхозларда тугалланмай қолган қурилишлар ҳажми ҳамон қисқармаяпти. Капитал маблағлар ҳамма вақт ҳам биринчи даражали объектларни қуришга сарфланяпти, деб бўлмайди. Бу камчиликларни тезда бартараф этиш, капитал қурилиш планларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш, қурилиш ишлари сифатини ошириш керак.

Қишлоқ хўжалигининг ҳозирги тараққиёти ўзига хос хусусиятга эга. Улардан энг муҳими кам маблағ сарф қилиб, кўплаб маҳсулот етиштиришдир. Бу эса экономикани чуқур билган ҳолда ишлаб чиқаришга янада малакалироқ раҳбарлик қилишни, иқтисодий омиллар ва воситалардан тўғри фойдаланишни тақозо этади. Кўпгина раҳбарлар кейинги пайтда экономика масалалари билан яқиндан шуғулланмоқдалар ва бу ўзининг самарасини кўрсатмоқда. Бир йилнинг ичида қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулоти 10 миллион сўмга, уч йил ичида эса 48 миллион сўмга кўпайди.

Техника прогрессини кенг жорий этиш қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини оширишни таъминлади. Аммо, ҳамма жойда ҳам зарур иқтисодий самарага эришиляпти, дейиш қийин. Маҳсулот таннархи ҳамон юқорилигича қолмоқда. Масалан, пахта экадиган 88 колхоздан фақат 42 таси, 17 та пахтачилик совхозидан эса 8 таси планда белгиланган таннархга эришди, холос.

Колхозларнинг айрим раҳбарлари ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган мақсадлар учун пландан ташқари маблағ ажратмоқдалар, лекин ижтимоий хўжаликни янада ривожлантириш учун зарур бўлган бўлинмас фондга керакли маблағ ажратмаяптилар.

Область колхозларида ҳисобот ва ҳисобот-сайлов йиғилишлари юксак даражада ўтди. Уларнинг натижаси колхоз демократиясининг ривожланиб бораётганлиги, колхозчилар оммасининг ижодий активлиги ошганлигидан долалат беради. Шу билан биргаликда биз колхоз демократиясига хилоф бўлаётган айрим фактларни — жамоат ишлаб чиқариши тараққиёти билан боғлиқ бўлмаган мақсадлар учун маблағ ва материаллар сарфлаш фактларини кескин бартараф этишимиз лозим.

Колхозлар, совхозлар ва районлар давлатга пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш, уларнинг турини кўпайтириш бўйича 1974 йил режаларини ишлаб чиқдилар. Кўпгина колхоз ва совхозлар кўкламги дала ишларига тайёргарликни тугаллаб, қўзи олиш кампаниясини уюшқоқлик билан тайёрланмоқдалар. Яқин вақт ичида далаларга минерал ўғит ташиш ишларини тугаллаш, ирригация, мелиорация тармоқларини тозалаш, уруғ фондини тайёрлаш, кузги дон экинларини озиқлантириш ва бороналаш, қишлоқ хўжалик зараркундаларига қарши профилактика ишларини авж олдириш тез кунлар ичида амалга ошиши керак. Қисқа муддатда дон экинлари, картошка ва эртаги сабзавот экиш йўлга қўйилиши лозим.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорлари асосида колхоз ва совхозларда ташкилий ва сиёсий ишлар кўламини кенг йўлга қўйиш, КПСС Марказий Комитетининг партияга ва совет халқига Мурожаати асосида ҳар бир қишлоқ меҳнаткашининг вазифасини аниқ белгилаб бериш зарур. Социалистик мусобақани шундай авж олдириш керакки, у ҳам оммавий, ҳам таъсирчан бўлсин.

Тошкент области меҳнаткашлари ҳар йилгидек қардош Қозоғистон республикасининг Чимкент области меҳнаткашлари билан социалистик мусобақани давом эттирадилар. Шунингдек ,областимиз меҳнаткашлари янги Жиззах области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан ҳам мусобақа уюштиришга тайёр эканликларини изҳор этмоқдалар.

Докладчи сўзининг охирида область меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигини меҳнатда муносиб зафарлар билан кутиб оладилар, деб қурултой қатнашчиларини ишонтирди.

* * *

Музокаралар бошланади. Бўка район партия комитетининг биринчи секретари М. Эгамбердиев сўзга чиқади. У район пахтакорлари ўтган йили ўз мажбуриятларини анча ошириб бажарганлиги, пахта ҳосилдорлиги йил сайин ошиб бораётганлиги ҳақида гапиради. «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи С. Иброҳимов пахтачиликни ривожлантиришда эришган ютуқлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган шарафли номга сазовор бўлди. Район колхоз ва совхозларида пахта ҳосилдорлигини йил сайин ошириб бораётган бундай бригадалар жуда кўп.

Шу билан бирга районда пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ривожлантириш учун мавжуд резервлардан тўла фойдаланилмоқда деб бўлмайди. Район ташкилотлари орқада қолаётган хўжаликларни илғорлар даражасига етказиш учун катта тадбирларни кўришлари зарур.

Нотиқ ўз ўзининг охирида район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йилида давлатга юқори сифатли ва мўл пахта етказиб бериш учун ҳамма тадбирларни кўрадилар деб қурултой қатнашчиларини ишонтирди.

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси З. Жалиловга сўз берилади. Бу колхоз аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 250 центнердан сабзавот ва 150 центнердан картошка олдилар. Ҳосилдорликнинг юқори бўлишида, илғор агротехника усулларини дадиллик билан жорий қилиш, техника, ўғит ва бошқа воситалардан самарали фойдаланиш жуда катта омил бўлмоқда. Колхоз аъзолари бу йил деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ўтган йилдагига нисбатан 20—22 процент оширишга қарор қилдилар. Ҳозир сабзавот кўчатлари саралаб тайёрлаб қўйилди. Қулай фурсат келиши билан дала ишлари қизғин бошлаб юборилади.

Қурултойда Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. М. Тоиров сўзга чиқиб, пойтахт область меҳнаткашларига Жиззах областининг қўриқ ер баҳодирларидан қизғин салом топширади. С. М. Тоиров жиззахликлар пойтахт область меҳнаткашлари билан мусобақалашишга аҳд қилганлиги тўғрисида сўзлади. Ҳар иккала областнинг ўзаро мусобақаси қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда, дала меҳнаткашларининг активлигини оширишда жуда катта восита бўлиб хизмат қилади.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози ишчилар комитетининг раиси А. Алиев совхоз меҳнаткашларининг шу кунларда олиб бораётган ишлари ҳақида гапирди.

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхози маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи Ю. Маҳмудов ўтган йили гектаридан 75 центнердан маккажўхори дони йиғиб олганлигини ва бу йил 80 центнерлик хирмон учун курашаётганлиги тўғрисида сўзлади. Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз сут соғувчиси Мария Ким сут соғувчиларни социалистик мусобақага актив қўшилишга даъват қилди. Мария Ким ўтган йили ҳар бир сигирдан 5252 килограммдан сут соғиб олган эди. Бу йил у 5500 килограммдан сут соғиб олишга сўз берди.

Шунингдек, Олмалиқ химия заводининг катта аппаратчиси А. Медников ишчилар синфининг деҳқонларга ёрдами ҳақида, Бекобод район ижроия комитети раиси Э. Хатамов район меҳнаткашлари бу йил 60 минг тонналик хирмон учун курашажаклари тўғрисида сўзладилар.

Қурултойда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

Қурултойда Тошкент ва Жиззах область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси шартномаси имзоланди.

„ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК“ ТАРАДДУДИ

БЕКОБОД. Шаҳарда «Қизил шанбалик» ўтказиш штаби тузилди. Штабга Бекободдаги йигирмата корхона, қурилиш ва муассаса вакиллари москваликларнинг ташаббусига биноан В. И. Ленин туғилган кун шарафига шу куни шанбаликка чиқишга аҳд қилган барча коллективлар киради.

Штабнинг дастлабки ҳисоб-китобларига кўра, шанбаликда йигирма мингга яқин бекободлик қатнашади. Улардан олти минг киши бу кунни иш жойларида ўтказадилар, қолганлар эса шаҳарни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришда банд бўладилар. В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг пўлат эритувчилари ва прокатчилари, Ф. Э. Дзержинский номидаги Бекобод цемент комбинатининг коллективи ва бошқа корхоналарнинг меҳнатчилари 20 апрелда тежаб қолинган материал ҳисобига меҳнат қилишга аҳд қилдилар. «Қизил шанбалик» кунида камида 160 минг сўмлик пўлат, прокат, цемент, темир-бетон конструкциялари, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш белгиланди. Ишлаб топилган маблағларни эса беш йиллик фондига топширишга қарор қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН МАДҲИ

Меҳнаткашлар депутатлари Собир Раҳимов район Совети ва Ўзбекистон ССР тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг С. Раҳимов район жамияти ташаббуси билан 45-кечки-ишчи ёшлар мактабида халқ университети ташкил қилинди.

— Янги ташкил қилинган халқ университетига 150 нафар йигит-қиз қабул қилинди, — дейди Собир Раҳимов район ижроия комитети раисининг ўринбосари, район тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг раиси А. Нурмуҳамедов. — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих институти илмий ходими, тарих фанлари кандидати Қурбон Мўминов университетга ректорлик қилмоқда.

Куни кеча халқ университетининг биринчи машғулоти бўлиб ўтди .У Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишланди. Машғулот олдидан мактаб спорт залида Ўзбекистоннинг Совет ҳокимияти йилларида иқтисодий ва маданий соҳаларда қўлга киритган ютуқлари ҳамда қадимий шаҳарларнинг маданий ва тарихий ёдгорликларини акс эттирувчи стендлар ташкил қилинди. Сўнг Қурбон Мўминов тингловчиларга «Ўзбекистон ССРда фан ва халқ маорифининг тараққиёти» ҳақида сўзлаб берди.

Машғулотда Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг ветерани, 1918 йилдан бери КПСС аъзоси, босмачиларга қарши курашнинг актив қатнашчиси Икром Каримов Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиш тарихидан гапирди. Пировардида «Усмон Юсупов», «Тошкент — дўстлик шаҳри», «Тошкент ҳақида сўз» ҳужжатли фильмлари намойиш қилинди.

Т. ЮСУПОВ,
Т. АЗИМОВ.

Қишловни намунали ўтказган чорвадорлар шу кунларда янги ғайрат билан чорва маҳсулдорлигини янада ошириш режаларини тузмоқдалар. Хўжаликдаги ҳар бир чорвадор, мутахассис янги резервларни излаб топиш ва ишга тушириш учун курашмоқда. Маҳсулот миқдорини оширишда ўзаро социалистик мусобақани тўғри йўлга қўйиш асосий омил бўлиб хизмат қилади. Буни колхоз чорвадорлари яхши билишади. Шунинг учун ҳам кун сайин ўзаро мусобақа авж олдирилмоқда.

Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз сут соғувчилари бу йил зиммаларига 3—3,5 минг литрдан сут соғиш мажбуриятини олишган. Соғувчилар ўз қарамоғидаги сигирларни меҳр билан парваришлаб, кун сайин юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар. Суратда: бу йил ҳар бош сигирдан 3,5 минг литрдан ошириб сут соғиб олишга аҳд қилган илғор соғувчилардан З. Худобоева, М. Ортиқова ва Х. Бўрибоеваларни кўриб турибсиз.

Ж. Тўраев фотоси.

ҲАР ИШДА НАМУНА

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Ўшанда Мустақим Қосимов 5-автобаза идорасига ГАИ ходими формасида кириб келганди.

— Бензин ҳиди хумор қиляпти. Шофёрлик касбимга шунчалик ўрганиб қолган эканман. Илтимосимни ҳисобга олиб бўшатишса, ишга қабул қиласизлармиؚ?

— Жон-жон деб оламиз. — кулиб гапирди директор. Яхши шофёрларга ҳаммавақт иш топилади.

Орадан йиллар ўтди.

1966 йили шаҳримизда 6-сон янги автобаза ташкил топди. Шунда 5-автобазадан бир неча илғор коммунист — шофёрлар янги автобазага ўтказилди. Уларнинг орасида Мустақим Қосимов ҳам бор эди. У автобазани оёққа турғазишда ташкилотчилик ишларини олиб борди. Меҳнатда, жамоат ишларида активлик кўрсатди. Коллектив орасида обрў-эътибор қозонди. Юксак унумдорликка эришгани, жамоат ишларида фаол қатнашгани учун коммунист Мустақим Қосимов автобазада биринчилар қаторида коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номни олишга муяссар бўлди.

— Мустақим Қосимов, — дейди автобаза партия ташкилотининг секретари А. Тошматов, — коллективимизда илғор, интизомли, техника сирларини яхши биладиган коммунистлардан биридир. Партия топшириқларини сидқидилдан бажаради...

Самосвал катта дарвозадан кириб, одатдагидек навбатчи автомеханик олдида тўхтамай тўғри ювгич томон илдамлаб кетди. Машина топ-тоза бўлгач, гаражга кириб келди. Яқинда Мустақим Қосимовга шахсий тамға берилди. Илғор шофёр бу шарафга кўп йиллик намунали меҳнати, техника сирларини чуқур эгаллагани учун муяссар бўлди.

Октябрь революцияси орденининг кавалери Мустақим Қосимов тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йили топшириғини муддатидан бир неча ой олдин бажарган эди. Ҳозир эса беш йиллик планни тўрт йилда бажариш учун курашмоқда.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарорига биноан автобаза аҳли юкларни истеъмолчиларга тезроқ етказиб бериш, харажатларини камайтириш, машиналарнинг бекор туришига кескин барҳам бериш ҳақида қатор тадбирлар белгилади. Мустақим Қосимов эса партия ва ҳукуматимиз қарорига жавобан автобазада биринчилар қаторида оширилган социалистик мажбурият олди.

Шу кунларда ўз ваъдасининг устидан чиқиш учун меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Халқ хўжалиги юкларини манзилларига муддатидан илгари етказиб бермоқда.

П. СЕЛЕЗНЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ИЛҒОРЛИККА ИНТИЛИБ

Чиноз районидаги «Москва» колхози илгари чорвачиликдан зарар кўриб келарди, фермаларда кўпгина ишлар қўл кучи билан бажариларди. Озуқа базасига кам эътибор берилганидан қаҳратон қишда ем-хашак етишмай қоларди.

— Энди аҳвол тамоман бошқача, — дейди чорвачилик бригадаси бошлиғи Ислом Исмоилов. — Фермамизда сермеҳнат ишлар механизация зиммасига юклатилган. Ем-хашак жамғаришга алоҳида эътибор бериляпти. Мана шулар ҳисобига маҳсулот таннархи кейинги пайтда кескин камайди.

Ферма аҳли бир-бирлари билан мусобақалашиб иш олиб боришяпти. Соғувчиларнинг кундалик иш натижалари коллектив ўртасида муҳокама қилиб турилади, мукофотлар топширилади.

Колхоз чорвадорлари ўтган йили давлатга сут, гўшт, тухум топшириш планларини ошириб бажардилар. 1972 йилда чорвачиликдан 2 минг 700 сўм зарар кўрилган эди, ўтган йили соф фойда олинди. Бир центнер сутнинг таннархи 20 сўм 70 тийинга тушди. Ферма ходимларининг ҳам иш ҳақи ошди. Шербет Деҳқонова қарамоғида 20 бош соғин сигир бор. Илғор соғувчиларнинг тажрибаларига таяниб ,иш тутганлиги туфайли 2355 килограммдан сут соғди. Йил охирида ҳалол меҳнати учун 2284 сўм иш ҳақи олди.

Фермада «Шон-шуҳрат» байроғи ташкил этилган. Бу байроқ мусобақа ғолиби бўлган илғор соғувчи шарафига кўтарилади.

Колхоз бўрдоқибоқарларининг иши ҳам яхши йўлга қўйилган. Айни кунларда 50 бош қорамол гўштга топшириш учун боқиляпти. Улар кунига 350—400 граммдан семиряпти. Шу кунларда ҳар бирининг ўртача вазни 360—380 килограммни ташкил қилади.

Ҳ. ЭРХЎЖАЕВ.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ВАРАҚА № 135

● ҚИШЛОҚ НАЗОРАТЧИЛАРИ БАҲОР ТАРАДДУДИДА

● РЕЙДЛАР ВА РЕЗЕРВЛАР

● БЕҒАМЛИК ҲАМ ЭВИ БИЛАН-ДА

● МАҲСУЛОТ СИФАТИ—МЕҲНАТ ЗИЙНАТИ

ДОИМ ПОСТДА

Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида совхозимиз коллективи катта муваффақиятларни қўлга киритди. Социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилди. Бу ютуқларда биз халқ назоратчиларининг ҳам катта улушимиз бор. Группамиз коллективи меҳнат унумдорлигини оширишда, меҳнат интизомини яхшилашда қатор тадбирларни амалга оширди. Бу тадбирлар ўз навбатида совхоз аҳлининг катта ишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилди.

Хўжалигимиз аҳли ўтган йилги меҳнатдаги зафарлари эвазига СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотини олишга муваффақ бўлди. Бизнинг ишончимиз комилки, бундай катта муваффақиятда халқ назоратчиларининг қўшган ҳиссаси ҳам салмоқлидир.

Халқ назоратчиларимиз ҳар бир соҳани олдиндан тузиб олинган план асосида текшириб бордилар. Биз кейинги вақтларда комсомол прожектори билан биргаликда бўрдоқичилик фермасини текширдик. У ерда молларнинг семириши, озуқа базасидан унумли фойдаланишини чуқур анализ қилдик. Шунингдек, хўжаликда автотранспортдан фойдаланиш, техника ремонтининг сифати, умуман кўкламга тайёргарликни ҳар томонлама текшириб чиқдик.

Рейдларимизнинг натижасини правлениега ва хўжалик тармоғидаги текширилган жойларда анализ қилдик. Камчиликларни тугатиш йўлларини ишлаб чиқдик. Жойлардаги пост аъзоларига мазкур тадбирни қандай бажариб борилаётганини кузатиб боришни топширдик.

Яқинда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети 1974 йилда халқ хўжалик планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш ҳақида қарорлар қабул қилган эди. Халқ назоратчиларимиз тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида хўжалигимиз коллективининг ютуғига-ютуқ қўшиш мақсадида ишимизни яна бир қайта кўриб чиқдик. Социалистик мусобақани кенг оммавийлаштиришга етарли аҳамият бериш ва мусобақа якунларини ўз вақтида ўтказилишини таъминлашни оператив равишда кузатиб борамиз. Хўжалигимиз коллективининг бу борада эришаётган ютуғига ютуқ қўшамиз.

В. ЛОБАЧЕВ,

Ўрта Чирчиқ районидаги «Сергели» совхози халқ назоратчилари группасининг раиси.

⊙ ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати контроль-браклаш цехининг Лидия Шефер бошлиқ бригадаси коллективи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашмоқда. Бригаданинг ҳар бир аъзоси бир сменада 8800 метр ўрнига 10 минг метрдан ортиқ газламани синчиклаб текширишдан ўтказаётир. Улар маҳсулотнинг сифатли бўлиши, харидорларнинг дидларига мос тушиши учун ўзларининг қимматли фикр ва мулоҳазаларини ҳам билдириб турадилар. Ҳозирги кунда бу коллективнинг барча аъзолари 1974 йил май ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Суратда: контролёр-бракловчи Ҳабиба Қосимова ва бригадир Лидия Шефер ўртоқлар газламанинг сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Ш. Иброҳимов фотоси.

(ЎзТАГ).

СЎЗ БОШҚА-Ю, ИШ БОШҚА

БЕКОБОД РАЙОНИ ХЎЖАЛИКЛАРИДА МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАРНИ САҚЛАШ ҚАНДАЙ АҲВОЛДА?

Баҳор нафаси сезилиб қолди. Кенг ва бепоён далаларда кўкламги экишга тайёргарлик қизитиб юбориладиган кунлар узоқ эмас. Зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятни бажаришни таъмин этадиган мўл ҳосил етиштириш учун минерал ва маҳаллий ўғитлардан оқилона фойдаланиш муҳим аҳамиятга эгадир.

Давлатимиз пахтакорларга йилдан-йил кўплаб минерал ўғит етказиб бермоқда. Бу йил областимизда 1970 йилга нисбатан 35 минг тонна кўп минерал ўғит олинади. Агар минерал ўғитларни сақлаш, уларни ерга солиш ишлари юксак агротехника савиясида ўтказилса, ҳар гектаридан 35—40 центнердан ҳосил олиш мумкин бўлади.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар бу масалага қандай муносабатда бўлмоқдалар? Давлат томонидан берилган минерал ўғитлар қандай сақланмоқда?

Шуни айтиш керакки, райондаги кўпгина хўжаликларда минерал ўғитлар омборхоналарда яхши сақланиб, сифатини бузилмаслиги учун зарур тадбирлар амалга оширилмоқда.

Лекин, айрим хўжаликларнинг раҳбарлари эса бунга эътибор бермаяптилар. Агар сиз бу хўжаликларнинг раҳбарлари билан сўзлашсангиз, минерал ўғитнинг фойдаси, самарадорлиги, уни ишлатиш йўллари ҳақида эринмай сўзлаб берадилар. Амалда эса гап бошқа-ю, иш бошқа бўлиб қолмоқда. Хўжаликка келтирилган ўғитлар очиқ майдонларда қор-ёмғир остида қолиб кетган.

Айниқса, Ойбек номли совхозда аҳвол ачинарли. Бу ерда 450 тоннага яқин фосфор ва калий ўғитлари тўрт ойдан ортиқроқ вақт давомида марказий бўлимнинг очиқ майдонида қолиб кетди. Ёмғир, қор остида уваланиб сифатини йўқотди. Оқибатда 20 тоннага яқин ўғит умуман яроқсиз ҳолга келиб қолди.

1-«Далварзин» совхозида ҳам маҳаллий ўғитларни сақлашга муносабат яхши, деб айтиб бўлмайди. Совхозда 77 тонна карбамид, 112 тонна аммофос, 200 тонна аммиак селитраси, 112 тонна нитрофос томларидан чакка ўтиб ётган бостирма тагида сақланиб келди. Бу гаплар совхознинг биринчи ва бешинчи бўлимлари раҳбарларига тааллуқлидир. Аттанг, бу ўғитларнинг 15 тоннадан ортиғи лой тупроққа аралашиб, сифатини йўқотиб қўйибди.

2-«Далварзин» совхозининг раҳбарларига «Етарли миқдорда минерал ўғит олиндими? Уни сақлаш қандай йўлга қўйилган» деб савол берган эдик, улар аниқ жавоб беролмай қолдилар. Бунинг боиси бор. Совхознинг 2, 3 ва 6-бўлимларида 60 тоннага яқин калий ўғити очиқ майдонларда қолиб кетган. Айниқса, 1-бўлимда аҳвол чатоқ, аммиак селитраси нитрофос билан биргаликда сақланмоқда. 40 тонна карбамид ва 20 тонна калий сушилка учун қилинган бостирма тагида қолиб кетган.

3-«Далварзин» совхозининг, 1, 3-бўлимларида ҳам не-не машаққатлар билан ташиб келтирилган ўғитлар яхши сақланмай нес-нобуд бўлмоқда.

Назоратчилар иштирокида ўтказилган рейд натижасида «Октябрь 40 йиллиги» совхозида ҳам минерал ўғитларни сақлашга ана шундай эътиборсизлик билан муносабатда бўлинганлигига оид фактлар аниқланди.

Халқ назоратчилари томонидан аниқланган бу камчиликларнинг рўй бериш сабаблари пухта ўрганилди. Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари ўз айбларига иқрор бўлдилар. Халқ контроли комитетида ўтказилган йиғилишда бундан буён колхоз ва совхозларда минерал ўғитларни сақлашга бўлган муносабатни тубдан яхшилаш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди. Камчиликларни 15 кун муддат ичида тугатиш топширилди.

Ҳамма ерда минерал ўғитларнинг сифатли сақланишини таъминлаш учун зарур тадбирларни амалга ошириш керак. Бу соҳада назоратчилар зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юклатилади. Улар колхоз ва совхозлардаги маҳаллий ва минерал ўғитларнинг сақланиши, далага ташиб чиқарилиши, ишлатилишини пухта назорат қилиб боришлари зарур.

Ш. СУЛТОНОВ,
область халқ контроли комитетининг инспектори.
Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

✦ БЕКОБОД районидаги 3-«Далварзин» ва Ойбек номли совхозлардан (чапдан ўнгга) олинган мана бу фотосуратларга бир назар ташланг. Эҳ аттанг, давлатнинг қанчадан-қанча маблағи эвазига сотиб олинган, не-не машаққатлар билан ташиб келтирилган ўғитлар ёғин-сочинда қолиб, нобуд бўляпти. Наҳотки, буни кўра била туриб, совхоз раҳбарларининг юраги ачишмаса?!

А. Хатамов фотолари.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

КЎЗБЎЯМАЧИЛИК ОҚИБАТИ

Яқинда область халқ контроли комитети «Средазэнергамонтажизоляция» махсус монтаж бошқармасининг Тошкент участкасида автотранспорт хизматига ҳақ тўлаш қоидалари бузилаётганлигини аниқлади.

Текшириш шуни кўрсатдики, участка бошлиғи Топорков автотранспорт хизматидан фойдаланишда юк ва масофани ошириб ёзиб, молия интизомини бузиб келган.

1973 йил октябрида Топорков ва унинг ёрдамчилари 1277 тонна юк 25 километрдан 210 километрга ташилган, деб ёзиб «Узбекгидроэнергострой» автотранспорт конторасига 6545 сўм тўлаш ҳақида имзо чекишган. Ваҳоланки, бу вақт ичида Тошкент шаҳри қурилишлари ва Сирдарё ГРЭСига 177 тонна юк ташилиб, 10925 тонна-километр иш бажарилган ва бунга 465 сўм тўланиши лозим эди. Уни қарангки, кўзбўямачилар 1100 тонна юк ва 139910 тонна-километр иш бажарилгани учун «Средазэнергомонтажизоляция» ҳисобидан 6080 сўм ортиқча пул тўлаб бошқармага катта зиён келтирганлар.

Уртоқ Топорков ва унинг қўл остидаги хизматчилар фақат бу ой мобайнида эмас, балки систематик равишда юк ташиш тонна километражини ошириб ёзиб келганлар. Масалан, 189 тонна изоляцион материал ташилгани ҳолда 746 тонна, деб кўрсатилган.

«Узбекгидроэнергострой» автотранспорт тресті конторасі (бошлиғи Жабин) бу участка билан юк ташиш шартномаси тузилмаган ҳолда истаганча автотранспорт ажратган ва ҳеч қачон буни назорат қилмаган.

Область халқ контроли комитети мазкур ишни диққат билан ўрганиб, айбдор кишиларни жазолади. Шунингдек «Средазэнергомонтажизоляция» бошқармаси Тошкент участкасининг бошлиғи Топорковга жарима солди. Жарима суммаси тўлаганига қадар ойлик маошининг 20 проценти давлат ҳисобига ўтказиб туриладиган бўлди.

Қонунсиз равишда Тошкент участкасига автотранспорт ажратган «Узбекгидроэнергострой» автотрести конторасининг бошлиғи Жабинга выговор эълон қилинди.

СИФАТ — АСОСИЙ МЕЗОН

Область халқ контроли комитети Янгийўл ва Чирчиқ пойафзал фабрикаларида маҳсулот сифатини яхшилаш ва уларнинг стандартлар даражасида бўлишини таъминлаш тадбирларини қандай бажарилаётганлигини текширди. Кейинги йилларда Янгийўл ва Чирчиқ пойафзал фабрикаларида маҳсулот сифати анча яхшиланган, стандарти мукаммаллашган. Маҳсулот реализация қилиш плани ой сайин систематик ошириб бажариб келинмоқда.

Фактларга мурожаат этайлик. 1973 йилда Янгийўл фабрикасида маҳсулотни реализация қилиш плани 102,6 процент, Чирчиқ пойафзал фабрикасида эса 102,5 процент бажарилган. Ишлаб чиқариш унумдорлиги ошган ва маҳсулот таннархи камайган. Шунингдек, 1972 йилга нисбатан тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида меҳнаткашлардан келаётган шикоятлар сони анчага камайган.

Лекин, фабрикада ҳали баъзи бир камчиликлар мавжуд. Масалан, ҳали ҳам стандарт талабларига тўла риоя қилинмаяпти, Янгийўл фабрикаси савдо ташкилотларидан қайтариб юборилган бу йил 282 минг жуфт пойафзални қайта ишлаб чиқишга мажбур бўлди ва бунинг учун 29 минг сўм штраф тўлади. Чирчиқ пойафзал фабрикаси ҳам йил давомида 40,3 минг сўм штраф тўлашга мажбур бўлди.

Мазкур текшириш давомида стандартлаш давлат комитетининг мутахассислари ва Ўзбекистон ССР савдо министрлиги инспекцияси контроль текширувлар ўтказди. Янгийўл фабрикасида текширилган 800 жуфт пойафзалдан 114 жуфти стандарт талабларига мос тушмаган. Чирчиқ фабрикасида текширилган 1000 жуфт пойафзалдан 108 тасі давлат стандартига тўғри келмайди.

Текшириш давомида маълум бўлдики, маҳсулот сифатининг талаб даражасида бўлмаслигига сабаб техник нормативларга тўла риоя қилинмас экан.

Фабрикада эски ускуналарни юқори унумдор ускуналарга алмаштириш маълум даражада бажарилаётган бўлса-да, механизациялаш даражаси 54—56 процентдан ошмайди. Ўз навбатида бу ҳам маҳсулот сифатининг пасайишига олиб келмоқда.

Фабрикада маҳсулотни биринчи кўрсатувда қабул қилиш ва нуқсонсиз тайёрлашга эътибор талаб даражасида эмас. Сифат белгиси учун кураш ҳисси сезилмайди.

Мазкур фабрикалардаги маҳсулот сифатини яхшилаш масаласига корхона раҳбарлари ва партия ташкилотларига етарли эътибор қилмаяптилар. Жамоатчи контролёрларининг иши кучайтирилсин.

ПУЛ ВА МОДДИЙ РЕСУРСЛАРДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИЛСИН

«Ташоблсельстрой» трестида моддий ресурслардан нотўғри фойдаланиб келинмоқда. Ана шунинг натижасида кўпгина объектлар белгиланган вақтда ишга тушмаяпти. Материаллар исрофгарчилигига йўл қўйилмоқда. «Ташоблсельстрой» тресті ўтган йилнинг ўзида объектларни ўз вақтида топширмагани учун 156,7 минг сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

1972 йилда 1-механизациялашган колонна ҳисобида бир неча ўн минг сўм етишмовчилик кўрсатилмай келинган. Бу пуллар балансдан олиниб тўлаб юборилган. 5-механизациялашган кўчма колоннада моддий жавобгар беш кишида 13078 сўм камомат чиққан. Бу камомат эса ҳар хил справкалар тузилиб, материал ишдан чиқди, деб ҳисобдан чиқариб юборилган.

Пул фондидан нотўғри фойдаланиш 1972 йилда ишчиларнинг меҳнат ҳақи фондида ортиқча ҳаражатни кўпайтириб юборган, бу эса 241,6 минг сўмни ташкил этган. Ана шу суммадан 210,5 минг сўмини қишлоқ хўжалиги қурилиши министрлиги тўлаган. Шу жумладан 31,1 минг сўми трестнинг ички резерви ҳисобидан тўланган ва бўлар ўз навбатида қурилиш ишлари таннархи қимматлашишига олиб келган. Трестдаги раҳбар ўртоқлар 1973 йилда яна 250,5 минг сўмлик ортиқча ҳаражатга йўл қўйганлар.

Область халқ контрол комитети халқ хўжалигидаги ҳуқуқий ишларни бузган шунингдек, қўшимча актлар тузган, меҳнат ҳақи фонди ҳисобидан ножўя маблағ сарф қилган, социалистик мулкни сақлашда қўпол хатоларга йўл қўйган масъул ходимларга нисбатан чора кўрди. Кўчма механизациялашган колонна раҳбарларидан Николенко, Айназов, Султонов, Ғозиев, Каримовлар ўз вазифаларидан озод қилинди. 2-механизациялашган кўчма колонна бошлиғи Ортиқовнинг иши эса суд органларига оширилди.

ИЗЧИЛЛИК ВА АКТИВЛИК КЎРИГИ

Халқ назоратчилари партия ташкилотлари раҳбарлигида ишлаб чиқариш резервларини аниқлаш, имкониятлардан фойдаланиш соҳасида катта тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Назорат изчил бўлган жойларда, айниқса, яхши натижаларга эришилаётир. Халқ контроли группаларининг бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида бу яққол кўзга ташланиб турибди. Йиғилиш ва конференцияларда 12 мингдан ортиқ ишчи, колхозчи ва хизматчи иштирок этди. Группа ва пост раҳбарларининг ҳисобот доклади бўйича 1300 дан ортиқ киши музокараларда қатнашди.

Йиғилиш ва конференцияларда партия ва совет ташкилотлари, корхона, колхоз ва муассасаларнинг раҳбарлари иштирок этдилар.

Кўпчилик коллективларда йиғилиш юксак савияда, кенг жамоатчилик иштирокида ўтди. Сўзга чиққан халқ назоратчилари давлат плани ва топшириқларини бажаришни яхши йўлга қўйиш билан боғлиқ бўлган кўплаб қимматли фикр ва мулоҳазаларни ўртага ташламоқдалар. Улар айниқса, ишлаб чиқариш резервларидан оқилона фойдаланишга, меҳнат ресурслари ва пул маблағларидан иқтисод қилиб фойдаланишга алоҳида аҳамият бердилар.

Айниқса, «Политотдел», «Правда», «Ўзбекистон», «Ленинский путь», Карл Маркс номли колхозлардан ва бошқа корхоналарда халқ контроли группаларининг ҳисобот-сайлов йиғилишлари юксак ғоявий савияда, уюшқоқлик билан ўтди.

Ҳисобот ва сайлов йиғилишлари давомида назоратчиларнинг сафи ўсди, уларнинг сифат составі яхшиланди. Ўз коллективларида ҳурмат ва обрў қозонган илғор ишчи, колхозчи, хизматчи, пенсионер, уй ишлари билан шуғулланувчи аёллар ва бошқа касб эгаларидан 2 мингдан ортиқ киши группа ва постларга аъзо қилиб сайланди. Улар орасида Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Кан Анатолий, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони машҳур маккажўхорикор Любовь Ли, Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Қосимхўжаев ва бошқалар бор.

Бу йил халқ контроли группа раисларини танлашга янада алоҳида аҳамият берилди. Группа раиси қилиб сайланган кадрларимизнинг 96 процентдан кўпчилиги партия ташкилоти секретарининг ўринбосари, бюро ва партия комитети аъзолари ҳисобланадилар.

Биз йиғилишларда назоратчилар томонидан айтилган танқидий мулоҳазалар ва таклифларни алоҳида ҳисобга ,олиб, умумлаштириб, уларни ҳаётга татбиқ этиш юзасидан зарур тадбирларни кўрмоқдамиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ назоратчилар билдирган 32 таклифдан 14 таси бўйича зарур тадбирлар амалга оширилди.

Группа ва постларда ҳисобот сайлов йиғилишларининг бориши район газетаси саҳифаларида мунтазам ёритиб борилди.

Бу йиғилишлар чиндан ҳам назоратнинг изчиллиги, активлик ва самарадорлик кўриги бўлди. Назоратчилар ўз ишларини ҳар қачонгидан ҳам активлаштириб юбордилар. Улар партия ташкилотлари билан бамаслаҳат перспектив планлар тузиб чиқдилар. Группа аъзоларининг ҳар бирининг зиммасига конкрет топшириқ бериб қўйилибди. Улар бу топшириқнинг ўз вақтида бажарилиши учун курашиб, турли масалаларга оид текшириш ва рейдларни уюштирмоқдалар.

Айниқса, «Политотдел» колхози халқ контроли группасининг фаолияти самарали бўлмоқда. Бу колхоз назоратчиларининг бош группаси составига энг актив колхозчилардан 39 киши сайланди. Тармоқлар бўйича бешта сектор тузилди. Перспектив ва квартал планлари ишлаб чиқилди. Назоратчилар билан алоҳида йиғилиш ўтказиб, уларга бундан буён ишни ташкил этиш, кўкламга намунали тайёргарлик кўрилишини таъминлашда нималарга эътибор бериш кераклиги тўғрисида кўрсатмалар берилди.

Қисқа вақт ичида кўпгина фойдали тадбирлар кўрилди. Назоратчилар чорва қишловининг боришини, минерал ўғитларнинг сақланишини текширишдан ўтказдилар. Бир қатор камчиликларнинг олди олинди. Текшириш натижалари бўйича зарур тадбирлар белгилаб чиқилди.

«III Интернационал», «Гулистон», «Ленинский путь» колхозлари ва Янгибозор луб заводи халқ контроли группа аъзолари ҳам яхши ишламоқдалар.

Шу билан бирга халқ контроли группа ва постлари ҳисобот-сайлов йиғилишлари ҳамма жойда ҳам юксак савияда ўтмаганлигини тан олиш керак. Айрим жойларда йиғилишни ўтказиш графиклари бузилди, ёки бўлмаса йиғилишларда меҳнат коллективларининг вакиллари кенг иштирок этмадилар. Айрим ҳолларда группа ва пост раҳбарларининг докладлари, қабул қилинган қарорлар умумий характерга эга бўлиб қолди. Уларда ишнинг ҳақиқий аҳволи таҳлил этилмади. Назоратчиларнинг конкрет вазифалари нималардан иборат эканлиги кўрсатилмади.

«Ўзбекистон», «Правда», «Коммуна» колхозлари, Юқори Чирчиқ луб заводида йиғилишлар ўтиб бўлгач, группа аъзолари ўртасида вазифалар ўз вақтида тақсимлаб олинмади. Секторлар тузилмади. Бунда бизнинг ҳам айбимиз бор. Район халқ контроли комитети ана шу коллективларда ҳам халқ контроли группалари ҳисобот-сайлов йиғилишларига қандай тайёргарлик кўрилганлигини, йиғилишнинг ўтишини пухта назорат қилмади.

Область халқ контроли комитетининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида юқорида қайд этилган яхши ишларимиз билан бирга камчиликлар ҳам батафсил кўрсатилди.

Биз халқ контроли группа ва постлари ишини ҳар жиҳатдан активлаштириш учун курашамиз. Ҳар бир назоратчи текшириш ишларида актив қатнашиши, белгиланган вазифаларни ҳал этишда ташаббускорлик кўрсатиши зарур. Бунинг учун партия ташкилотлари халқ контроли группаларига раҳбарликни яхши йўлга қўйишлари, уларга амалий ёрдам кўрсатиб туришлари талаб этилади. Ҳамма ерда халқ назоратчиларининг ўқувини ташкил этиш, назоратнинг ошкоралиги ва самарадорлигини таъминлаш лозим.

Бу йил районимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ўз зиммаларига янги ва оширилган мажбуриятлар олдилар. Бу мажбуриятларнинг ўз вақтида ва муддатидан илгари бажарилишида халқ назоратчиларининг ҳиссаси катта бўлмоғи керак.

С. АЛИМБОЕВ,
Юқори Чирчиқ район халқ контроли комитетининг раиси.

ИЖОДИЙ МЕҲНАТ ҚИШИЛАРИ

УМР КИТОБИ

Қутлуғ хонадонга Обид ака билан Тожиниса опаларнинг фарзандлари, невара-чеваралари тўпланишган. Тўкин дастурхон атрофида ширин суҳбат бошланади. Фарзандлар меҳрибон ота-оналарининг ҳурматларини, ўрнига қўйишар, чақчақлашиб, ишдаги, ўқишдаги ютуқларини айтиб, гурунглашиб ўтиришарди.

Шу пайт отахон ўрнидан аста турди-да: «Кечирасизлар, зарур ишим чиқиб қолди, мен ҳозир...» деб чиқиб кетди.

Ҳамма қизиқсиниб қолди. Улар, ўзи нима гап дегандек, савол назари билан оналарига қараб қўйишди. Тожиниса опа сир бой бермай, жилмайиб қўя қолди.

Ичкаридан Обид ака қўлида қалин муқовали бир китобни ушлаганича мамнун қиёфада чиқиб келди:

— Табриклашингиз мумкин, навбатдаги китобим.

Ҳамманинг диққат-эътибори китобда бўлиб қолди. У қўлдан-қўлга ўтар, варақлари очилиб, айрим саҳифаларга кўз югуртиришарди. Ота бўлса ўғил-қизларининг қувонч тўла чеҳраларига боқиб, шодлигидан энтикарди. Уларнинг «Адажон, табриклаймиз» деган илиқ сўзларига: «Раҳмат, раҳмат» деб жавоб қиларди Обид ака.

«Тригонометриядан мисол ва масалалар ечиш» — қўлланма шундай деб номланган эди. Математик мазмунга бой машқлар тузиш учун тригонометрия фанининг имконияти кенг. Қўлланмада булар ўзининг ҳам назарий, ҳам амалий ифодасини топди.

Обид Каримийнинг ўқув қўлланмаси босилиб чиққач, у мутахассислар, ўқитувчи ва студентлар орасида тез тарқалди. Китоб кўзга кўринган атоқли математик олимларнинг эътиборини ўзига тортди.

Физика-математика фанлари доктори, профессор Сергей Новосёлов янги китобни «муҳим тадқиқот» деб баҳолади. Профессорнинг мана бу сўзларига эътибор қилинг-а: «Китобда тригонометриянинг барча бўлимларига оид тўлиқ мисол ва масалалар берилган. Ўқувчи аввал оддий, аста-секин мураккаб машқларни ўрганиб боради. Китоб мундарижасининг ана шу йўналишда тузилиши ўқувчига енгиллик яратади. Муҳим тадқиқотни кўздан кечирар эканмиз, муаллифнинг кўп йиллик иш тажрибаси, тригонометрияга доир материалларни қунт билан ўрганиб чиққанлигининг гувоҳи бўламиз».

Дарҳақиқат, бу китоб олим О. Каримийнинг бир неча йиллик илмий-педагогик фаолиятининг, қолаберса, тригонометриядан мукаммал қўлланма яратишдек масъулиятли ишнинг натижаси ўлароқ майдонга келди.

Йиллар мажмуасида инсон ҳаётининг тарихи, умр китоби яратилади. Обид Каримийнинг босиб ўтган жўшқин ҳаёт йўли унинг китобларида, қўлланма ва илмий тадқиқотларида ўз ифодасини топди. «Тригонометриядан мисол ва масалалар ечиш» йирик қўлланмаси эса бу тадқиқотларнинг мантиқий давоми бўлганлиги билан ҳам эътиборга лойиқ.

Мўътабар, заҳматкаш ва толмас педагог олимни республикамизнинг халқ маорифи намояндалари яхши билишади. У зиёкорларнинг олдинги сафида. Муаллимлик фаолияти бошланган ўша 1918 йилда ҳам, саводсизликни тугатиш учун олиб борилган ўша ўн йилликда ҳам, янги типдаги билим ўчоқларини очиш ҳаракати авж олган ўша масъулиятли йилларда ҳам Обид ака бошқаларга намуна бўлди.

— 1924 йилда эски шаҳарда хотин-қизлар учун дастлабки мактабни очиб берганим ҳали-ҳали эсимда, — хотирлайди Обид ака. — Унинг ҳузурида боғча ва ясли ҳам бор эди. Умр йўлдошим Тожиниса, синглим Сандахон ҳам шу билим бўстонида таълим олдилар. Уларни ўқитувчиликка бошлаган даргоҳ ҳам шу мактаб бўлди.

Йиллар ўтди. Бокудаги олий педагогика институтида, Самарқанддаги педагогика академиясида кўрилган таҳсиллар ортда қолди. Энди у оддий физика-математика муаллими эмас. Бой билим ва катта тажриба уни 1934 йилда Тошкент Давлат педагогика институтига — бўлажак ўқитувчиларга устозлик қилишга бошлади. Орадан кўп ўтмай педагогика фанлари кандидати илмий даражасини қўлга киритди.

Олимнинг қарийб 30 йиллик жўшқин илмий-педагогик фаолияти шу олий ўқув юртида кечди. Бу йилларда у институтнинг раҳбарлик вазифаларида ҳам ишлади. «Ўзбекистон ССР-да хизмат кўрсатган ўқитувчи» деган фахрли унвонга эга бўлди. Том маънодаги педагог олим сифатида танилди. Унинг илмий ишлари, китоб ва қўлёзмалари бундан гувоҳлик бериб турибди.

Биз юқорида тригонометрияга оид китобини олим илмий асарларининг мантиқий давоми, дедик. Зотан, доцент бунгача бир неча қўлёзмалар яратди. 1947 йилда чиққан «Геометрия масалаларини ечиш методлари» деган китоби ўқитувчилар қўлида ҳанузгача зарур қўлёзма вазифасини ўтаётир. Бу бир. Иккинчидан, профессор А. С. Смогоржевский билан биргаликда ёзилган «Геометрик масалаларни ечиш ҳақида» деган илмий иш ҳам аҳамиятини йўқотгани йўқ.

«Планометриядан масалалар ечиш», «Тригонометриядан мисол ва масалалар ечиш» китоблари педагог олимнинг номини «Иттифоқ—миқёсида танитди. Шуниси қизиқки, ҳар иккала йирик қўлланмани пенсияга чиққанидан сўнг ёзди. Обид ака 74 ёшга бориб қолдилар. Аммо, у заҳматкашлигини тарк этгани йўқ. У ҳамон ижодий режалар билан банд.

...Оила катта давра қурганда Обид аканинг хонадони серфайз бўлиб кетади. Медицина фанлари кандидати, Ўрта Осиё педиатрия институтининг доценти Маҳсума Обидова ҳам, тарих фанлари кандидати, Тошкент чет тиллар педагогика институти кафедра мудири Рифъат Каримов ҳам, медицина фанлари кандидати, Тошкент Давлат медицина институтининг ассистенти Ёлқин Каримова ҳам, қизлари Дилором, Завқия ва Юлдузхонлар ҳам — ҳамма-ҳамма меҳрибон ота-она ҳузурига тўпланишади.

Фарзандлар ота-она изидан бориб, зиёкор деган фахрли касб эгалари бўлиб етишдилар. Ўғил-қизларининг бугунги камолотини, ютуқ ва муваффақиятларини кўриб, табаррук отахон ва онахон ич-ичларидан қувониб қўйишади. Бу оилага ҳавас қилса арзийди.

А. АЛИЕВ,

Суратда: Обид Каримий оила аъзолари билан.

А. Абалян фотоси.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

А. А. ГРОМИКОНИНГ ҚОҲИРАДАГИ МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАДИ

ҚОҲИРА, 5 март. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Миср Араб Республикаси ташқи ишлар министри И. Фаҳмий ўртасидаги музокаралар ниҳоясига етказилди.

А. А. Громико шу кунниёқ Қоҳирадан жўнаб кетди. Аэродромда СССР Ташқи ишлар министрини Миср Ташқи ишлар министри И. Фаҳмий ва Мисрнинг бошқа расмий кишилари узатиб қолдилар.

«Миср Араб Республикасига қилган расмий визитимиз чоғида ,деди учиб кетиш олдидан А. А. Громико, президент Садат, Ташқи ишлар министри Фаҳмий билан фойдали учрашувлар ва суҳбатлар ўтказдик, Мисрнинг бошқа давлат арбоблари билан учрашдик.

Бу суҳбатлар дўстона, ишчанлик вазиятида ўтди. Бизнинг фикримизча, бу суҳбатлар Совет Иттифоқи билан Миср Араб Республикаси ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш ва кучайтириш ишига хизмат қилади. Биз муносабатларимиз худди ана шундай ривожланишини истаймиз.

Суҳбатлар ва музокараларнинг якунлари тўғрисида Совет-Миср қўшма ахбороти эълон қилинади.

Биз Сурия ҳукуматининг таклифига биноан ва илгари келишиб олинганига мувофиқ Сурия давлат арбоблари билан фикрлашиб олишни давом эттириш учун Қоҳирадан Дамашққа учиб кетамиз.

Фурсатдан фойдаланиб бизга меҳмондўстлик кўрсатганликлари учун миср ҳукуматига, шахсан президентга, шунингдек ташқи ишлар министрига миннатдорчилик билдирмоқчимиз.

Биз Миср Араб Республикаси халқига ва, жумладан, Мисрнинг ажойиб пойтахти — Қоҳира шаҳри аҳолисига энг яхши истакларимизни билдирамиз».

ГАМБУРГДА САЙЛОВ

БОНН. 4 март. (ТАСС мухбири). Бу ерда Ғарбий Германиянинг катта порт шаҳри — Гамбург шаҳар депутатлари мажлисига ўтказилган сайлов якунлари тўғрисидаги расмий маълумотлар эълон қилинди. Шаҳар маъмурий жиҳатдан ўлка ҳуқуқларидан фойдаланади.

Кейинги йилларда биринчи марта Германия социал демократик партияси мутлақ кўпчилик бўлмай қолди, аммо у Гамбургда етакчи сиёсий кучлигини сақлаб қолди. Германия социал демократик партияси энди шаҳар депутатлари мажлисида 56 депутат билан қатнашади. Илгари эса 70 ўринга эга эди.

Эркин демократик партия 13 ўрин олди. Шундай қилиб энди шаҳар мажлисида икки партия мутлақ кўпчилик мандатга эга.

Оппозициядаги христиан демократик союз мажлисдаги вакилларини 41 кишидан 51 кишигача кўпайтирди. Кузатувчиларнинг айтишича, христиан демократлар сайлов олди курашида асосий зарба тиғини Германия социал демократик партиясига қаратиб, унинг позицияларига путур етказиш учун пулнинг қадрсизланиб, ишсизлик кўпайиб бораётганлигидан ғаразли мақсадда фойдаландилар. Маълумки, инфляция ва ишсизлик сайловчиларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда.

А. А. ГРОМИКО ДАМАШҚҚА КЕЛДИ

ДАМАШҚ. 5 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Сурия давлат арбоблари билан фикрлашиб олишни давом эттирмоқ учун илгари келишиб олинганига мувофиқ Сурия раҳбарларининг таклифига биноан бугун Дамашққа келди.

Аэродромда А. А.Громикони Араб социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлигининг аъзоси, Сурия Араб Республикаси бош министрининг ўринбосари, Сурия Ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам ва Суриянинг бошқа расмий кишилари, шунингдек СССРнинг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳитдинов кутиб олдилар.

САФАР ТУГАДИ

ДАКАР, 5 март. (ТАСС). БМТ Бош секретари Курт Вальдхайм Ғарбий Африкадаги 14 мамлакат бўйлаб сафарини тамомлаб, бугун самолётда Дакардан Нью-Йоркка учиб кетди.

Курт Вальдхайм Дакар аэропортида нутқ сўзлаб, журналистларга Африка давлатларининг раҳбарлари билан бўлган учрашувлар чоғида халқаро аҳвол масалалари, жумладан, Яқин Шарқдаги, Африканинг жанубидаги, Гвинея-Бисаудаги аҳвол муҳокама қилинганлигини айтди. Қитъанинг ана шу қисмида кўп йил давом этган қурғоқчилик оқибатларини тугатиш программасини БМТ иштирокида амалга оширишга катта эътибор берилди.

Сурия Араб Республикасининг шимолий-шарқдаги кичкинагина Табка посёлкасида йирик Ас-Саура («Революция») гидроэнергетика комплекси ҳамда қурувчилар шаҳарчаси қад кўтарди. Қисқа вақтда пастқам уйлар ўрнида замонавий бинолар қурилди. Суратда: Ас-Саурада қурилган янги мактаб биносининг умумий кўриниши.

В. Огородникова фотоси. ТАСС фотохроникаси.

(ҲАЖВИЯ) „КЕНГАШ“

В. СМИРНОВ.

Колхоз раиси кенгашни очиб, йиғилганларга шундай мурожаат қилди:

— Ўртоқлар, бизлар қишлоқ хўжалик йилини тамомладик. Ўзимиз етиштирган маҳсулотлар сифати тўғрисида сўзлашиш учун сизларни бу ерга тўпладим. Мол гўштимиз мазаликми ёки йўқми, сиз гапириб берсангиз.

У чорвадорга юзланди.

— Нималар деяпсиз! — деди унинг жаҳли чиқиб. — Мол гўштларимиз ҳақида соатлаб гапирса бўлади!

—Соатлаб гапиришнинг нима ҳожати бор? Вақтимиз зиқ. Лўндагина қилиб, айтиб қўяқолинг.

— Қисқа қилиб айтганда, биз тайёрлаган гўшт магазинларда юқори сорт билан ўтиб кетади.

— Жуда соз! Картошкамиз хусусида сиз нима дейсиз? У харидорлар томонидан эътирозга учрамаяптими? — сўради раис сабзавоткордан.

— Бундай картошка ҳақида бутун жаҳон орзу қилади!

— Олмаларимиз тўғрисидачи?

— Худди суратдагидек — жавоб берди боғбон.

— Санъат оламига шўнғиб кетинг-е! Унинг сифатлилиги ва мазасини тасвирлаб берингчи!

— Бундай олмаларни Одам ато билан Момо ҳаво жаннатда ҳам ейишмаган.

— Демак ўртоқлар, колхозимизда етиштирилган мевалар, бошқа хил маҳсулотларни бемалол дастурхонга тортавериш мумкин. Мен сизларни шундай тушундим?! — деди колхоз раиси гапга хулоса ясаб.

— Бўлмасамчи! — хитоб қилишди мажлис иштирокчилари.

Кейин кун тартибидаги «Ревизорларни қандай қилиб кутиб олиш лозим» деган масалани кўришга киришилди.

Т. УНАБОЕВ таржимаси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЕР ҚАЪРИДА 6 КУН

Венесуэла билан Бразилия чегарасидаги тоғ тизмаларида диаметри 300 метр келадиган улкан ўра борлиги 1964 йили самолётдан туриб кузатилган эди. У ёриқ атрофи қалин ўрмон ва бутазорлар билан ўралган бўлиб, қўрқинчли манзара кашф этганди. Ўранинг чуқурлиги 270 метрча эканлиги яқинда аниқланди.

Уч довюрак тадқиқотчи ўра ичига тушиб, 6 кун текширув ишларини олиб бордилар. Пировардида шу пайтгача номаълум бўлган гиёҳлар ва жонли ҳашаротларни топиб чиқдилар.

БЕНЗИН КАСАЛИ

Кейинги пайтларда АҚШдаги шахсий автомашина эгалари янгича дардга чалиниб қолмоқдалар. Америкалик врачлар фикрича, касал қўзғатувчи нарса бензин танқислиги экан. Бу нарсанинг сабаби шундаки, баъзи американиклар ёнилғини аяш мақсадида насослар ва автоматик бензоколонкалардан воз кечиб, бензинни резинка шланг ёрдамида ўзлари сўриб бакка туширмоқдалар. Бунда бензин буғлари ичга кетиб кўнгилни айнатади, нафасни бўғиб, бошни оғритади. Бензин буғларининг сурункали таъсири кўзни хиралаштиради ва асаб ҳасталигини келтириб чиқаради.

МИТТИ МЕТРО

Франциянинг курорт шаҳри Ницца аҳолиси тез кўпаймоқда. Ҳозирнинг ўзида бу мўъжазгина шаҳарда 350 минг киши яшамоқда. Айниқса ёз ойларида шаҳар кўчаларида транспорт кўпайиб кетади. Шуни ҳисобга олган шаҳар муниципалитети кичик ҳажмли ерости метроси қуришга қарор қилди.

Митти метронинг вагончалари 4—5 кишига мўлжалланган бўлиб, 50 километр тезлик билан йўл босади, маршрут масофаси 25 километр бўлади. Ҳисобларга қараганда, ҳар бир километр йўл қурилиши 15—20 миллион франкка тушади.

СПОРТ

КУБОК ЎЙИНЛАРИ БОШЛАНДИ

Кеча мамлакатимизнинг турли шаҳарларида 1974 йил СССР кубоги учун футбол мусобақалари бошланди. Биринчи бўлиб «А» классининг биринчи группаси командалари ўзаро учрашдилар.

Илгариги йилларда бўлгани каби бу йил ҳам командалар ўзаро икки мартадан учрашишади. Финал ўйини бундан мустаснодир.

Ҳадемай олий лига командалари ҳам кубок учун курашни бошлаб юборадилар. «Пахтакор» командаси 14 мартда Бокуда маҳаллий «Нефтчи» билан учрашади. 18 мартда эса пахтакорчилар бокулик футболчиларни қабул қиладилар.

Яқин кунлар ичида мамлакатимиз терма командаси ҳам машқ майдонига тушади. Бу йил К. И. Бесков терма командага катта тренер қилиб тайинланди. Футболчилар мартнинг иккинчи ярмидан бошлаб жанубда бир неча команда билан ўртоқлик учрашуви ўтказадилар. Шу тариқа Европа кубоги учун тайёргарликни бошлаб юборади.

ХАЛҚАРО ТУРНИР ЯНА ТОШКЕНТДА БЎЛАДИ

Ёш футболчиларнинг халқаро тўртинчи турнири Тошкентда зўр муваффақият билан ўтди. Мусобақаларни ташкил этиш ва уларни ўтказишга ҳамшаҳарларимиз масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда ёндошдилар. Келган меҳмонлар ҳам бундан хурсанд бўлиб кетдилар.

Ёш футболчиларнинг халқаро V турнирини келаси йилда яна Тошкентда ўтказишга қарор қилинди. 1975 йилда бўладиган учрашувларда янги-янги номдор ёш спортчиларнинг чиқишига ишончимиз комил.

ОЧКОЛАРНИ БЎЛИШИБ ОЛИШДИ

«А» класси иккинчи группаси хоккей командаларининг СССР чемпионати ниҳоясига етиб қолди. Ҳозир Тошкентнинг «Бинокор» командаси Барнаул шаҳрида меҳмон бўлиб турибди. Тошкентлик хоккейчилар бу ерда маҳаллий «Мотор» командаси билан учрашдилар. Учрашувнинг биринчи кунида ҳар иккала томон ҳимояга кўпроқ эътибор берди. Шундай бўлса-да, мезбонлар «Бинокор» дарвозасига битта жавобсиз шайба киритишга муваффақ бўлдилар.

Учрашувнинг иккинчи кунида меҳмонлар ташаббусни қўлга олдилар. Улар мусобақа давомида «Мотор» дарвозасига 5 та шайба киритдилар. Мезбонлар бунга 3 та шайба билан жавоб бердилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.00—ТОШКЕНТ. 18.40—Қўғирчоқ фильм. 18.45 — «Ахборот». 19.00 —. Концерт. 19.40 — «Ахборот» (ўзбек тилида). 20.00—МОСКВА. Халқаро хотин-қизлар куни 8 Мартга бағишланган мажлис ва концерт. 22.00. — «Вақт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.50 — Концерт. 18.35 — Шеърият». 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Музикали программа. 19.45 — Спорт кўрсатуви. ТОШКЕНТ. 20.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 21.00 — Беш йиллик зарбдорлари. 21.30 — Театрнинг ижодий лабораториясида (Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театридан репортаж). 22.30 — Она рус ери (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Спорт кўрсатувлари. 20.15 —Ҳужжатли фильм. 21.10 — Фильм-концерт.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ КАТТА ТЕАТРИДА — 7|III да **Риголетто**, 8|III да **Оққуш кўли** (кундузи), **Травиата** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7|III да **Тарих тилга кирди** 8|III да **Парвона** (кундузи), **Аяжонларим** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7|III да **Хотинимнинг эри**, 8|III да **Ужарлар** (кундузи соат 12 да ва кеч соат 7 яримда).

КИНО

Мен севган ва унутмаган кишилар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «КУКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Тўртинчи куёв — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Эртага кеч бўлади... «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ҳеч севганмисиз? —«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Чемпион — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Темир ниқоб — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Ёмғир ёғди, излар ювилди — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Изма-из — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун). **Инкогнито хоним** — «ДРУЖБА» (12.00, 13.30, 16.00, 18.00, 19.30).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 1 МАРТДАН БОШЛАБ БАҲОРГИ МАВСУМ ОЧИЛДИ

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА ҚОЗОҚ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

ПРОГРАММАДА: отлар, акробатлар, масхарабозлар ва бошқа оригиналь жанрлар.

Томошалар кеч соат 19.30 минутда бошланади.

Шанба ва якшанба кунлари 12.00, 15.00 ва 19.30 минутда бошланади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институти коллективи шу институтнинг илмий ходими А. Муталовга отаси

Ҳаким МУТАЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495 Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

А—2448. Индекс 64634. Р. 03289.